

OTROŠTVO BREZ CEPIV

Wendy Lydall

Priročnik, polno opremljen z viri

PREDGOVOR: ZDRAVNIK DR. MIKE GODFREY

VSEBINA

Predgovor	vii
Mit o cepivih št. 1: »Koristi cepljenja pretehtajo tveganja«	1
Mit o cepivih št. 2: »Stranski učinki so redki«	7
Bistvena razlika med otroškimi in drugimi nalezljivimi boleznimi	20
Tveganja nalezljivih bolezni	25
Vročina je naša prijateljica	29
Teorija o koristnosti otroških nalezljivih bolezni	43
»Toda otroci zaradi ošpic umirajo«	49
Bolni otroci potrebujejo nego	54
Nega bolnega otroka	58
Šesta otroška bolezen	58
Ošpice	59
Mumps	66
Rdečke	67
Oslovski kašelj	69
Norice ali vodene koze	77
Peta otroška bolezen	78
Mit o cepivih št. 3: »Kadar cepljeni otroci zbolijo za boleznijo, ki naj bi jo preprečilo cepivo, jo prebolijo v blažji obliki«	80
Mit o cepivih št. 4: »Davica je upadla zaradi množičnega cepljenja«	82

Mit o cepivih št. 5: »Če ne bi bilo cepiv, bi imeli epidemije«	93
Mit o cepivih št. 6: »Če je cepljenih dovolj ljudi, bo bolezen izumrla«	99
Mit o cepivih št. 7: »Imunost lahko izmerimo z gostoto protiteles v krvi«	112
Mit o cepivih št. 8: »Cepivo je odpovedalo, ker ...«.....	122
Trinajst izgovorov, zakaj cepivo odpove	123
Izgovori za nedelovanje cepiva proti ošpicam	130
Ko odpove cepivo proti oslovskemu kašlju	138
Izgovori za nedelovanje cepiva proti poliu	142
Prikrivanje nedelovanja cepiva proti steklino	147
Izgovori za nedelovanje cepiva proti tuberkulozi.....	149
Kako deluje homeopatija	153
Nekaj smernic za preprečevanje in zdravljenje nevarnih nalezljivih bolezni	163
Tuberkuloza.....	168
Poliomielitis (polio)	171
Hepatitis B	187
Tetanus	191
Davica	194
Kolera	195
Tifusna mrzlica (tifoid)	197
Tifus.....	198
Steklina.....	200
Mit o cepivih št. 9: »Črne koze smo izkoreninili s cepljenjem«	202
Mit o cepivih št. 10: »Louis Pasteur je premagal steklino«	212
Mit o cepivih št. 11: »Cepiva so znanstveno preizkušena glede varnosti in učinkovitosti«	222
Kakšno vlogo imajo vlade pri preizkušanju cepiv	229
Preizkušanje cepiv na Novi Zelandiji	234

Mit o cepivih št. 12: »Ko so cepiva uvedena, so učinkovitost in stranski učinki cepiv pod nadzorom«	238
Primer množičnega patološkega zanikanja	241
Zanašanje na pasivno poročanje.....	248
Ignoriranje kontraindikacij	258
Mit o cepivih št. 13: »Znanstvene raziskave so dokazale, da cepiva ne povečujejo tveganja za sindrom nenadne smrti dojenčkov«	264
Neiskrena diagnoza	265
Lažne raziskave	266
Posredni dokazi	273
Medicinske zlorabe	274
Kontaminacija	277
Soočanje z neodobravanjem	282
Zdravljenje škode, povzročene s cepivi	284
Mit, da <i>thuja</i> prepreči poškodbe po cepljenju	289
Mit, da lahko cepiva izločimo z »razstrupljanjem«	290
Mit o cepivih št. 14: »Biološko cepljenje lahko nadomestimo s homeopatskim«	292
Zaključek.....	298
Reference.....	300

PREDGOVOR

Knjiga avtorice Wendy Lydall *Otroštvo brez cepiv* mite o cepivih razgali na način, ki ne pušča nobenega dvoma. Razkrije številne utvare in napačna prepričanja, ki prežemajo postopke, v katere je vpletena moja profesija. Marsičesa v tej knjigi, bogati z viri in referencami, nisem vedel. Poglavlje o čredni imunosti vsebuje dragocene informacije, ki razblinjajo miselnost, da bi lahko starši, ki ne cepijo, škodovali drugim.

Pred štiridesetimi leti sem brezpogojno sledil »strokovnjakom« in moji hčeri sta bili rutinsko cepljeni. Toda zahvaljujoč detektivkam, kakršni sta Wendy Lydall in Hilary Butler iz novozelandskega združenja za ozaveščanje o imunizaciji (New Zealand Immunisation Awareness Society), sem postal dovolj razsvetljen, da sem svojim hčerama pomagal sprejeti resnično informirano odločitev; noben izmed mojih petih vnukov (zdaj starih od pet do enajst let) ni cepljen. Namesto da bi prejeli cepiva, so naši otroci jadrili skozi pomembne otroške nalezljive bolezni. Prav necepljeni otroci so tisti, ki lahko pripomorejo k vzdrževanju vitalne kohorte zdravih ljudi z nedotaknjnim imunskim sistemom in tak imunski sistem prenesejo tudi na prihodnje generacije.

Do kakšnih sprememb bi prišlo, če bi bila knjiga Wendy Lydall obvezno branje vsakega študenta medicine? Lahko bi ponovno vsaj premislili o tem, kako nekritično in povsem zgrešeno se moj poklic zanaša na cepljenje kot na nekakšno »čarobno paličico«. Odlično, Wendy, in hvala, ker ste staršem omogočili dostop do teh informacij!

Mike Godfrey, dr. med.
Tauranga, Nova Zelandija

»KORISTI CEPLJENJA PRETEHTAJO TVEGANJA«

Mit o cepivih št. 1: Cepljenje ima včasih stranske učinke, toda ti so veliko blažji kot bolezen, ki jo cepivo prepreči.

Nekatere države, posebej države nekdanjega komunističnega bloka, med njimi je tudi Slovenija, cepljenje ohranjajo kot zakonsko obvezen ukrep, svoje diktatorsko ravnanje pa opravičujejo z miti o cepivih. Cepilna industrija je mite o cepivih razvijala dve stoletji in je bila pri tem zelo uspešna, saj je velik del ljudi uspela prepričati, da verjamejo vanje. Verjamejo torej, da to niso miti, ampak resnica. Prvi mit o cepivih pravi, da koristi cepljenja pretehtajo njegova tveganja. Ne koristi ne tveganj pa doslej niso ustrezno ocenili, čeprav je od iznajdbe cepljenja minilo že več kot dvesto let. Nobenega temelja torej ni, na katerem bi utemeljili to trditev. Znanstvenikom, ki skušajo dolgoročne posledice cepljenja raziskati, aktivno postavljajo ovire, nekatere celo preganjajo. Medicinski strokovnjaki priznavajo le majcen delež hudih posledic, ki jih sprožajo cepiva, zato resnična pojavnost stranskih učinkov ni zabeležena.

Ko razpravljamo o tveganjih nasproti koristim cepljenja, moramo jasno izpostaviti pomembno razliko med dvema kategorijama nalezljivih bolezni. V prvi kategoriji so bolezni, ki so *samoomejujoče*, v drugi

kategoriji pa boleznih, ki *niso samoomejujoče*. Če obe kategoriji zmečemo v en koš, se vprašanje cepljenja zamegli. Samoomejujoče bolezni, kot so ošpice in mumps, na imunski sistem vplivajo tako, da večina obolelih na to bolezen postane imuna za vse življenje, medtem ko pri boleznih, ki niso samoomejujoče, denimo tuberkuloza in tetanus, do tega ne pride. Cepljenje je delna kopija naravne okužbe – ko mikrobo neke samoomejujoče bolezni vbrizgajo v človekov krvni obtok, pride do umetne imunosti, ki izzveni in povzroči, da postane oseba za to bolezen dovzetna kasneje v življenju. Pri teh boleznih je stopnja zapletov pri starejših ljudeh višja.¹

Kadar pri cepljenju uporabijo mikrobo tistih bolezni, ki niso samoomejujoče, cepivo sicer ustvari protitelesa, toda to nikakor ni isto kot ustvariti imunost. V nadaljevanju opisujem, kako je prišlo do tega, da je teorija o pragu protiteles postala komercialna hrbtenica cepilne industrije. Starši imajo pravico dobiti pravilne in resnične informacije o učinkovitosti cepiv, toda kadar koli pride do vidne in dramatične odpovedi delovanja cepiv, establishment vso svojo energijo usmeri v iskanje izgovorov, namesto da bi skušal razumeti resnični pomen podatkov, ki so mu na razpolago.

Samoomejujoče bolezni, kot so ošpice in mumps, ne potrebujejo nobenih posegov, toda med tem, ko potekajo, bolnik potrebuje pravilno nego. Zdravniki in medicinske sestre, ki so izučeni v okviru farmacevtskega modela, ne razumejo razlike med obema kategorijama nalezljivih bolezni. Namesto, da bi jih naučili, kako varno skrbeti za bolnika, ki preboleva samoomejujočo bolezen, so jih naučili posegati v bolezen na način, ki povzroča zaplete. Tako se lahko pojavijo zelo resni zapleti, kot so pljučnica, vnetje možganov (encefalitis) in smrt. Starši se morajo seznaniti, kako varno ravnati pri samoomejujočih boleznih – v knjigi opisujem, kako. Samoomejujočim boleznim včasih pravimo otroške bolezni, toda to pojmovanje nerada uporabljam, saj mnogi ljudje mislijo, da sta otroški bolezni tudi davica in polio (slednja je v slovenščini zavajajoče poimenovana otroška paraliza).

Cepiva vsebujejo antigene, ki so namenjeni tvorbi protiteles proti mikrobom določene bolezni, vsebujejo pa še vrsto drugih sestavin. Zdravnike ali medicinske sestre je nesmiselno spraševati, kaj vsebujejo cepiva, saj jih večina ne ve, da so med sestavinami tudi formaldehid, aluminij, tkiva svinj, goveda in opic, živalska kri, človeška kri, pljučne celice splavljenih dojenčkov, krompir, kvas, jajca, laktoza, fenol, mononatrijev glutamat, soja, amonijev sulfat, antibiotiki in živo srebro. V

nekaterih znamkah cepiv so količino dodanega živega srebra zmanjšali in nanje napisali »brez živega srebra«. Vse te snovi telo vzdražijo, da začne nanje tvoriti protitelesa. Kadar v dojenčka ali otroka vbrizgajo humane celice (celice nekega drugega človeka), otrokovo telo proizvede protitelesa proti tem humanim celicam. Nobene študije niso izvedli, da bi ugotovili, kaj protitelesa proti tem človeškim celicam počno, ko enkrat začno krožiti po krvnem obtoku cepljenega. Vlade nekaterih držav, med njimi je tudi slovenska, verjamejo, da imajo starše pravico prisiljevati v posege, pri katerih v njihove otroke vbrizgavajo toksične in biološke substance, ki niso bile predmet ustreznih znanstvenih pregledov. Vlade so prepričane, da vedo, kaj je dobro za otroke, in da zdravstveno ozaveščeni starši tega ne vedo.

Cepilna industrija cepivo opiše kot »učinkovito«, kadar zmore sprožiti tvorbo protiteles. Ko se mi je rodil prvi otrok, sem domnevala, da če sprejemem cepljenje, moj otrok ne bo mogel dobiti bolezni, ki naj bi jo cepivo preprečilo. Tehtala sem tveganje, ki ga prinaša cepivo proti poliu, v primerjavi s tveganjem, da otrok to bolezen dobi, in se odločila, naj dojenčica Chandra prejme oralno cepivo proti poliu. Vedela sem, da znajo homeopati učinkovito in hitro pozdraviti polio, toda v tistem obdobju smo živeli v Južni Afriki in pogosto smo kampirali v Drakensberških gorah pogorja KwaZulu, kjer je bil polio endemičen. Če bi Chandra dobila simptome polia, bi trajalo zelo dolgo, da bi prišli iz tabora v mesto, kjer deluje homeopat, zato sem menila, da je tveganje bolezni večje od tveganja stranskih učinkov cepiva. Verjela sem, da imajo oralna cepiva manj stranskih učinkov od cepiv, ki jih vbrizgajo v telo, in vedela sem, da dojenje na pobudo otroka zmanjšuje možnost, da bi dojenčica dobila polio. Nisem pa vedela, da po cepljenju ne bo postala imuna na to bolezen.

Ko sem torej sprejemala odločitev glede cepljenja Chandre, sem tehtala tveganja cepiva nasproti tveganju bolezni, pri čemer se nisem zavedala, da je moja enačba napačna. Zgodilo se je, da je epidemija polia v Južni Afriki res izbruhnila, ko je bila Chandra dojenčica, in v nekaterih časopisih sem opazila članke, ki so pisali, da cepljeni dojenčki za to boleznijo vseeno zbole vajo, najbrž zato, ker cepivo ni bilo hranjeno na dovolj nizki temperaturi, pri kateri bi ohranilo svojo virulenco. Tedaj temu nisem posvečala kaj dosti pozornosti, saj se mi ni zdelo, da bi imel kdo razlog za laganje.

Uradna literatura, ki mi jo je poslalo ministrstvo za zdravje, je

razlagala, da bodo trije odmerki oralnega cepiva proti poliu mojemu dojenčku zagotovili imunost pred poliom. Nekaj mesecev za tem, ko je Chandra prejela tretji odmerek, pa je iz mestnega sveta prišlo pismo, ki me je obveščalo, da je čas za njen četrti odmerek. Kmalu za tem, ko sem pismo prejela, mi je telefonirala zdravstvena funkcionarka in me spraševala, zakaj se nisem pojavila na četrtem cepljenju. Povedala mi je, da je Chandra še vedno v nevarnosti, da dobi polio, saj trije odmerki niso dovolj in da ne vzpostavijo imunosti. Tedaj sem prvikrat posumila, da cepivo proti poliu sploh ne deluje. Chandra odtlej ni dobila nobenega odmerka nobenega cepiva več.

V Južni Afriki je bilo zastraševanje precej intenzivno, zato sem se odločila, da moram cepljenje pozorneje raziskati. Moje raziskovanje je napredovalo in presenečena sem spoznala, da cepivo BCG proti tuberkulozi ne preprečuje tuberkuloze. Še bolj presenečena sem bila, ko sem odkrila, da cepivo Edwarda Jennerja proti kravjim kozam ni odpravilo črnih koz, čemur pravzaprav nisem verjela že od vsega začetka. Šele ko sem brala izvirne Jennerjeve zapiske, pa sem se resnično zavedla, da inokulacija s kravjimi kozami ne ustvari nikakršne imunosti na črne koze. Čuden občutek je bil, ko se je nekaj, v kar sem verjela vse življenje, obrnilo povsem na glavo.

Moj drugi otrok se je rodil v Južni Afriki v začetku naslednje epidemije polia. Dotlej smo se že preselili v Cape Town, ki je daleč od območja endemičnega polia. Ker sem odklonila, da bi dojenček Kenneth dobil kakršen koli odmerek oralnega cepiva proti poliu, sem v krogih medicinske birokracije v Cape Townu povzročila razburjenje. K meni domov so poslali pomembno zdravnico iz bolnišnice Groote Schuur; zabavno podrobnost v zvezi s tem srečanjem opisujem v nadaljevanju knjige. Dotlej sem že spoznala, da so cepilni navdušenci nagnjeni k izjavljanju reči, ki se bistveno razlikujejo od resnice, zato sem raziskala utemeljenost izgovorov, ki so jih med tedanjo epidemijo navajali kot opravičilo za primere, pri katerih cepivo ni preprečilo polia. Rezultati mojega raziskovanja sledijo v Mitu o cepivih št. 8.

Ko je bil Kenneth dojenček, smo se preselili na Novo Zelandijo, osem let kasneje pa v Avstralijo, kar mi je omogočalo, da sem izkušnje iz prve roke o nepoštenem vedenju cepilne birokracije pridobila kar v treh državah. Poleg tega sem si dopisovala z medicinskimi oblastmi po vsem svetu, ko sem od njih poskušala dobiti odgovore na zoprna vprašanja.

Običajno odgovorijo z izmikanjem, včasih pa odgovori razkrijejo njihovo jasno zavedanje, da ni nobenega znanstvenega dokaza, s katerim bi mogli podpreti svoje trditve. Nepoštenost prežema prakse cepljenja v vseh državah, na najvišjih ravneh globalne cepilne industrije pa vlada resen konflikt interesov.

V državah, kjer cepljenje ni obvezno, staršem rutinsko lažejo, da je obvezno. Vlade po vsem svetu ljudem napačno razlagajo potencialne nevarnosti, ki nastajajo zaradi cepljenja. Avstralski zdravstveni urad je na primer izdal knjižico za starše, v kateri piše, da »o resnih reakcijah na cepivo Hib ni poročil«. ² V času, ko je bila knjižica v tisku, je administracija v glavnem mestu Canberra prejela že 1.171 uradnih prijav resnih stranskih učinkov zaradi cepiva Hib v Avstraliji, pri čemer je šlo v 16 primerih za poročila o smrti. ³

Cepljenje je ritual, do katerega moderna družba goji strahospoštovanje, ker zmotno zgodovino cepljenja nenehno ponavljajo in utrjujejo. Odkar je človek izumil pisavo, obstajajo ljudje, ki zgodovino zapisujejo narobe, da bi ljudi prepričali, da so se dogodki odvijali na določen način, in ne tako, kot so se dejansko zgodili. To so počeli vladarji starega Egipta, to je počel Stalin, to je počel režim apartheida in to počne cepilna industrija. Mitologija cepljenja se začne z zgodbo Edwarda Jennerja, ki naj bi dokazal, da lahko prepreči črne koze, tako da nekega dečka okuži s kravjimi kozami. Resnica je, da je Jenner z vsemi mogočimi zadevami okužil veliko ljudi, pri čemer ni dokazal, da karkoli od tega ustvari imunost na črne koze. Deček, ki mu je bilo ime John Baker, je zaradi Jennerjevega posega umrl, toda tega se v dobi glorificiranja cepiv ne sme omenjati. Leta 2002 je znanstveni časopis *British Medical Journal* objavil elaborirano različico napačne zgodovine o Edwardu Jennerju. Kot boste brali v nadaljevanju knjige, sem jih nato izzvala in jim predložila prave podatke, toda objavo popravkov svojih dezinformacij so odklonili.

Napačni zgodbi o Edwardu Jennerju sledi napačna zgodba o Louisu Pasteurju, tej sledi mitska zgodba o cepivu proti tifusni mrzlici in tako dalje, laži se kar vrstijo ena za drugo. Vodilni mediji in domnevni alternativni mediji laži vestno ponavljajo znova in znova, med tem ko se poročanja o vsakršnih negativnih dejstvih v zvezi s cepljenjem otepajo. O izgovorih za nedelovanje cepiv mediji poročajo kot o znanstvenih dejstvih. Ko se cepilna politika spremeni, navedejo razlog, s katerim opravičujejo to spremembo, toda kasneje se pojavi nov razlog za spremembo politike in mediji ga bodo

predstavljali, kot da gre za izvorni razlog. Dominantna zgodba se vedno glasi, da so cepiva varna in učinkovita. Toda v vsej zgodovini, odkar se je cepljenje začelo, so obstajali ljudje, ki so opozarjali: »Hej, čakajte malo, ni se tako zgodilo. Povejmo to zgodbo tako, kot se je res zgodila.«

Milijoni otrok se v letih svojega šolanja učijo napačne zgodovine cepljenja in naravno se zdi, da ljudje pač verjamejo, kar so jih učili. Nekateri odrastejo v pisce, ki v časopisih in revijah, v pamfletih in na Wikipediji ponavljajo mite. Nesmiselno bi bilo, če bi na Wikipediji objavili dejansko zgodovino cepljenja, kajti odstranili bi jo v nekaj urah.

Če je ljudem nekaj povedano dovolj pogosto, začno verjeti, da je to resnica, ne pa morda laž ali mnenje. Ponavljanje je ključ, če hočete, da mit postane »dejstvo«. Cepilna industrija uporablja načelo ponavljanja v kombinaciji s prikrivanjem dejanskih podatkov, s čimer ji uspeva milijone ljudi po vsem svetu prepričati, da verjamejo v njene mite o cepljenju.

Cepljenje ima status religije in nekaterim ljudem se zdi celo bogokletno, če skuša kdo podvomiti v trditve, ki veljajo glede cepljenja. Mnogi ljudje menijo, da tisti, ki ne »verjamejo« v cepljenje, ne le škodujejo družbi, ampak so tudi nori. Aktivisti, ki zagovarjajo pravice potrošnikov, skušajo javnost informirati, toda soočajo se s težavo, ki je podobna tisti, s katero so se soočali srednjeveški astronomi, ko so skušali ljudem dopovedati, da se Zemlja vrti okoli sonca. Trditve astronomov so v tistem času zvenele absurdno, saj vendar »vsakdo lahko vidi, da se sonce vrti okoli Zemlje«. V današnjem času je zamisel, da so cepiva koristna, obravnavana kot univerzalna resnica. Sprejeta je kot precej »očitna«, saj vendar vsakdo lahko vidi, da črnih koz in davice ni več med nami, medtem ko stranski učinki cepiv sploh niso tako očitni, saj jih poimenujejo z različnimi imeni. Žalostno je, da toliko staršev o postopkih cepljenja podvomi šele tedaj, ko eden od njihovih otrok utrpi poškodbe po cepljenju.

»STRANSKI UČINKI SO REDKI«

Mit o cepivih št. 2: Včasih ima cepljenje stranske učinke, kot so izpuščaj, vročina ali oteklina na mestu vboda. Resni stranski učinki so izjemno redki. Le pri eni osebi na milijon se pojavi resna reakcija.

Medicinski establišment ima učinkovite vzvode, s katerimi zagotavlja, da ostajajo uradne številke o reakcijah na cepiva nizke. Ko se sooči s povzročitvijo škode po cepljenju, povezavo med cepivom in simptomi preprosto zanika. K zanikanju se zateka celo takrat, kadar pride do iste resne reakcije po istem cepivu pri večjem številu ljudi hkrati.

Znanih je pet oblik pojavljanja stranskih učinkov cepiv:

- Kmalu po cepljenju se pojavijo blagi simptomi, ki izginejo v nekaj dneh. Otrok zaradi stranskih učinkov cepiva ni utrpel trajnih posledic.
- Kmalu po cepljenju se pojavijo resni simptomi, ki po nekaj dneh ne izginejo. Otrok bodisi umre bodisi ostane na nek način trajno poškodovan.
- Sprva so simptomi blagi, počasi pa se slabšajo in škoda na zdravju se v pravih razsežnostih pokaže šele dolgo po dnevu cepljenja. To se pogosto zgodi v primerih, ko cepljenje povzroči epilepsijo in poškodbe možganov, kar vpliva na intelektualni razvoj otroka.

Malček ima dan po vbrizganju cepiva trenutke strmenja v prazno, naslednji dan preneha uporabljati govor, teden dni kasneje postane »neroden«, pet tednov po cepljenju pa doživi prvi veliki (grand mal) epileptični napad. Medicinski establišment uporabi izgovor, da se je epilepsija začela šele pet tednov po cepljenju, torej ni nobene povezave med cepivom, epilepsijo in poškodbami možganov. Ko ima postopno razvijajočo se reakcijo dojenček, je zelo težko določiti trenutek, kdaj je prišlo do zastoja v njegovem razvoju, saj v času cepljenja še ni znal govoriti ali hoditi.

- Sprva ni nobenih simptomov, toda cepivo aktivira neko globoko zakoreninjeno težavo, pri kateri traja dolgo, preden se pokaže na površju. Tak primer so avtoimunske bolezni.
- Otrok po cepljenju »ni več tak, kot je bil«, ima blage simptome, ki vztrajajo leta in leta ter znižujejo kakovost njegovega življenja.

Zagovorniki cepljenja z veseljem priznavajo stranske učinke, ki niso resni in ki dokaj hitro izzvenijo, na primer vročino in oteklino na mestu vboda, niso pa navdušeni nad priznavanjem tistih stranskih učinkov, ki posegajo v zmožnost cepljenj osebe, da živi zdravo in polno življenje. Včasih sem domnevala, da pojavljanje stranskih učinkov raziščejo, preden dajo cepivo v javno uporabo, danes pa vem, da dobijo cepiva dovoljenje za promet, ne da bi prestala ustrezne študije stranskih učinkov. Taka praksa prevladuje vse od časov Edwarda Jennerja do danes. Še več, ko je cepivo enkrat v uporabi, resničnega obsega pojavljanja stranskih učinkov sploh ne beležijo. Znanstvenike, ki skušajo preučevati varnost cepiv, aktivno ovirajo, tiste, ki kljub temu vztrajajo, pa preganjajo.

Obstaja preprost način, s pomočjo katerega bi lahko ugotovili, ali cepiva povzročajo kronične bolezni ali ne. Z istega geografskega območja vzamete nekaj tisoč ljudi, ki so prejeli cepivo, in nekaj tisoč ljudi, ki cepiva niso prejeli, ter preštejete, kolikšen delež enih in drugih trpi za preiskovano kronično boleznijo ali zaradi nje umre. Če bi medicinski establišment zares želel dobiti odgovore, bi z lahkoto odgovoril na vprašanja, kot so: »Ali cepivo proti hepatitisu B povzroča diabetes?« »Ali cepivo proti Hib povzroča možganske poškodbe?« »Ali cepivo OMR proti ošpicam, mumpsu in rdečkam povzroča levkemijo?« »Ali novo cepivo proti oslovskemu kašlju povzroča sindrom nenadne smrti dojenčkov?« Osupljivo je, da se